

d.c.nr.3

223

samorządowej ewolucji w kierunku powiększenia stanu posiadania własności rolnej. W razie nieskuteczności innych środków, nie można państwu odmówić prawa przymusowego wywłaszczenia. Środek ten należy uważać jednak za wyjątkowy, przymusowe wywłaszczenie zaś musi, w każdym wypadku zapewnić dotychczasowemu właścicielowi należyte odszkodowanie, nie wykazujące rażącej różnicy w stosunku do ceny rynkowej i umożliwiające mu stworzenie innego warsztatu gospodarczego. Konieczność naprawy polskiego ustroju rolnego nie wymaga jednak całkowitego i bezwzględnego zniesienia wielkiej własności. Za pozostawieniem jej w pewnych granicach, zwłaszcza jako placówek o specjalnych zadaniach w produkcji rolnej, przemawia "zdanien deklaracji - względ na dodatnią rolę w dziedzinie gospodarczej i kulturalnej. Jej użyteczność społeczną rozstrzygnie o jej granicach. Schematycznemu i bezwzględnemu wyznaczeniu pewnego maximum posiadania przeciwstawiają się względy zarówno natury moralnej, jak i gospodarczej.

Wobec postępującego rozdrabniania gruntów włościańskich deklaracja wysuwa konieczność pewnych norm prawnych, popartych odpowiednią polityką finansowo-kredytową, któreby stwarzały warunki dla powstania niepodzielnych rodzinnych gospodarstw włościańskich. To ograniczenie swobody rozporządzenia własnością rolną, będąc niezbędnym ogniwem akcji przebudowy stosunków własnościowych wsi, przyczyni się do wytworzenia tradycji rodzinnej i stanowej włościanstwa polskiego i wpłynie dodatnio na jego moralny, kulturalny i gospodarczy poziom. W końcu deklaracja wnioskuje, iż warunki wsi polskiej stwarzają szczególnie podatny grunt dla przebudowy jej ustroju społecznego i gospodarczego, według wskazań encykliki "Quadragesimo Anno", t.j. ujęcia jej w formę organizacji korporacyjnej. Ustrój ten bowiem posiada takie właściwości, które winny usunąć wiele obecnych niedomagań wsi polskiej i podnieść ją na wyższy stopień kultury.

Streszczoną wyżej deklarację zamieszcza i omawia w artykułach cała prasa polska.

4/ Kongres żydów-sjonistów z całej Polski, odbyty ubiegłej niedzieli w Warszawie, po wysłuchaniu sprawozdań o sytuacji w Palestynie, złożonych przez specjalnie przybyłych stamtąd delegatów, uchwalił szereg rezolucyj, wyrażających uznanie i deklarujących poparcie żydów palestyńskich, walczących o narodową siedzibę żydostwa. Kongres postanowił wysłać do Londynu delegację żydów polskich, celem złożenia rządowi angielskiemu prośby o opiekę nad żydami w Palestynie i o spełnienie obietnic memoriału Balfoura. Równocześnie z kongresem w kilku miejscach dzielnicy żydowskiej Warszawy odbyły się delegacje żydowski do walki z Arabami i uchwalono proklamować na dzień 29 listopada powszechny post żydowski.

5/ /Prive/ Teren uniwersytetu lwowskiego znowu stał się widownią zajęć i demonstracji akademickich. Studenci pewnego oddziału z różnych uczelni lwowskich urządzili na dziedzińcu wiec, takując w przemówieniach ostatecznie zarządzenia rektora. Zarządzenia te, będące wynikiem uprzednio rozpisanej ankiety, dotyczyły podziału miejsc w audytoriach. Z wierają one postanowienie nie wyznaczania miejsc odrębnych, gdyż-jak to wykazała wspomniana ankieta - nie było to życzeniem większości młodzieży. Nie mniej, dla uniknięcia ewentualnych zajęć, rektor wezwał członków Młodzieży Wszechpolskiej do siadania po prawej stronie, żydów zaś wśród innych kolegów po stronie lewej. Po odbyciu wiecu grupy studentów wyszły na ulicę, demonstrując w dalszym ciągu. Tu natknęli się na oddział policji, który zażądał rozejścia się. Ponieważ - jak twierdzi prasa - na czoło pochodu demonstranci wysunęli studentów teologii, policja nie mogła ich bezpośrednio zaatakować. Dopiero po powtórnym wezwaniu i usunięciu teologów z szosu pochodu, demonstrujących rozproszono.

Tykłady na uniwersytecie po wydaniu ostatecznego rozporządzenia porządkowego przez rektora, zostały w dniu 20 br. zniesione.